

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Trine Gevingås
Landbruk og bygdeutvikling

Innvalgstelefon
73 19 92 72

Vår dato
06.02.2013
Deres dato
23.01.2013

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2013/728-422.0
Deres ref.
13/110

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Høring - forslag til innskrenkinger i odelskretsen og endringer i reglene om odelsfrigjøring

Vi viser til høringsbrev datert 23.01.2013 med forslag om endringer i odelsloven. Endringsforslagene er nærmere omtalt i Stortingsmelding nr. 9 (2011-2012) om landbruks- og matpolitikken.

1. Departementet foreslår å endre odelskretsen slik at bare barn av eier med odelsrett kan ha odelsrett. Dette gjelder nåværende og tidligere eiere. I tillegg skal barnebarn av siste eier ha odelsrett.

Vår erfaring med saker hvor det er reist odelsløsningssøksmål viser at ikke bare de som er vokst opp på en eiendom kan ha et sterkt ønske om å bevare den i familiens eie i tilfeller hvor eiendommen er solgt ut av familien. Vi mener imidlertid at den særlige fordel som odelsrett innebærer bør beholdes familiemedlemmer som har en spesiell tilknytning til en eiendom, ved at de er vokst opp der og har sett sine foreldre drive og forvalte den. Tilhørighet og tilknytning til en eiendom bidrar til å øke sannsynligheten både for at eieren tar fast bosetting på eiendommen, og bidrar til god drift og forvaltning av eiendommens samlede ressurser.

På denne bakgrunnen støtter vi forslaget om å innskrenke odelskretsen.

2. Departementet foreslår å oppheve odelsloven § 31 om odelsfrigjøring ved overtakelse av tilleggsareal til landbrukseiendom.

§ 31 i odelsloven gir landbruksmyndighetene hjemmel til å frigjøre eiendom for eldre odelsrett der eiendommen er kjøpt for å styrke en annen landbrukseiendom med arealressurser.

Vår erfaring er at adgangen til odelsfrigjøring fungerer som en «sikkerhetsventil» i tilfeller der det er oppnådd svært gode driftsmessige løsninger, og den odelsberettigede som har gått til løsningssak har få eller ingen planer om bosetting på eller drift av odelseiendommen. Etter vår vurdering er

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 91 01	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post:	postmottak@fmst.no	Internett: www.fylkesmannen.no/st		Organisasjonsnummer: 974764350		

det sterke samfunnsmessige hensyn som tilsier at den som har bygd opp en virksomhet bør få beholde ressursgrunnlaget for denne i tilfeller der alternativet er en dårligere samfunnsmessig utnytting av eiendommen med tanke på bosetting og drift.

Det er dyktige og framtidsrettede næringsutøvere som søker å styrke sitt næringsgrunnlag ved å kjøpe tilleggsareal. I små grendesamfunn kan det utgjøre stor forskjell å ha en eller to gårdbrukere av dette kaliberet. Det å se at andre lykkes med å utvide sin næringsvirksomhet og dermed styrke grunnlaget for sysselsetting og bosetting i grenda, vil ofte ha positive ringvirkninger for andre – både i og utenfor landbruksnæringen. På den andre siden har det gjerne vært odelsberettigede som ikke har kunnet presentere konkrete planer for bosetting og drift. Etter vår vurdering bør man derfor ha regler om odelsfrigjøring all den tid man har regler om odelsrett.

Vi kan ikke se at hjemmelen for odelsfrigjøring etter § 30 er nevnt i departementets høringsbrev. Er det meningen å la stat og kommune sin adgang til å søke odelsfrigjøring bli stående? Søknader om odelsfrigjøring etter § 31 vil etter vår vurdering ofte representere samfunnsinteresser på lik linje med de hensyn det offentlige søker å ivareta ved erverv av odelseiendom.

Vi har også merket oss at delingsforbudet i jordloven § 12 er foreslått endret, bl.a. med tanke på å få mer omsetning av tilleggsjord. Da bør det også være mulig for kjøper å søke odelsfrigjøring dersom en odelsberettiget går til søksmål for å få overtatt dette arealet.

På bakgrunn av dette støtter Fylkesmannen i Sør-Trøndelag ikke forslaget om å oppheve reglene om odelsfrigjøring i odelsloven § 31.

Med hilsen

Tore Bjørkli (e.f.)
landbruksdirektør

Magnhild Melandsø
ass. landbruksdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.